

Els preus de la llet a Catalunya durant els anys 1936 i 1937

pel Professor JOSEP LLOVET I MONT-ROS

A primeries de novembre del 1937 es feren públics per part de la Generalitat, els preus que havien de regir a tot Catalunya per a la llet, per als sots-productes de la producció lletera i per als derivats industrials de la llet.

Són els que detallem a continuació:

1.—LLET DE VACA

a) Cobrat pel productor:

(ptes. per litre)	Preu fixat pel novembre 1937	Preu que regia durant el 1r. semestre 1936 (1)	Index
Al Vallès	0.80	0.38	210
A Osona	0.80	0.35	228
A la Garrotxa	0.80	0.33	242
A l'Urgell	0.80	0.33	242
A l'Empordà... ..	0.80	0.32	250
A l'Alt Urgell i la Cerdanya ...	0.80	0.35	228
Al Pallars i a la Vall d'Aran...	0.80	0.30	266

(1) Els preus que regiren per a la llet durant el primer semestre del 1936, eren al Vallès els més baixos d'ençà d'uns quants anys; a l'Alt Urgell i la Cerdanya passà, en canvi, al revés. En efecte:

Mes	Preu de la llet al Vallès								P. a l'Alt Urgell	
	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1934	1935
Gener	0.40	0.45	0.45	0.43	0.43	0.43	0.38	0.38	0.33	0.32
Febrer	»	»	»	»	»	»	»	0.40	0.32	0.32
Març... ..	»	»	0.40	0.40	0.40	0.40	0.40	0.38	0.31	0.30
Abril	»	»	»	»	»	»	0.38	»	0.30	0.30
Maig... ..	0.45	»	»	»	»	»	»	»	0.29	0.30
Juny	»	»	»	»	»	»	»	»	0.30	0.30
Juliol... ..	»	»	»	»	»	»	0.40	»	0.30	0.30
Agost... ..	»	»	»	»	»	»	»	»	0.30	0.30
Setembre... ..	»	»	0.43	»	»	»	»	»	0.31	0.32
Octubre	»	»	»	0.43	0.43	0.43	»	»	0.32	0.31
Novembre	»	»	»	»	»	»	»	»	0.32	0.33
Desembre	»	»	»	»	»	»	»	»	0.32	0.35

b) *Preu màxim per a la venda
al detall a les ciutats de
Catalunya (Barcelona):*

	Preu fixat pel novembre 1937	Preu que regia durant el 1r. semestre 1936	Index
Llet crua de les vaqueries ur- banes... ..	1.25	0.70	171
Llet forana pasteuritzada ve- nuda a dojo... ..	1.25	0.70	171
Llet venuda embotellada (l litre)	1.35	0.80	171
Llet esterilitzada 1/2	0.70	0.45	155
logurts	0.80	0.75	106

II.—DERIVATS DE LA LLET

a) *A l'engrós sobre magatzem
Barcelona:*

Formatge «Edam» (per Kg.) ...	11.—	4.75	233
Formatge «Maó» (per Kg.) ...	7.50	3.—	250
Mantega (per Kg.)	14.—	7.—	250

b) *Al detall:*

Formatge «Edam»	13.75	—	—
Formatge «Maó»	9.50	—	—
Mantega... ..	17.50	—	—
Llet condensada (pot de 400 grams)... ..	2.70	1.65	163

III.—SOTS-PRODUCTES DE LES VA-
QUERIES

Carn de vaca (en canal)	6.50	2.56	260
Carn de vaca al detall (Bar- celona):			
Pit, falda, cap de costella i coll sencer	—	1.41	—
Mitjana, cuixa, espatlla, tall que es pela, tall rodó, gar- rot i cap de mort... ..	—	5.16	—
Revés d'espatlla i conill	—	3.16	—
Filet... ..	—	8.82	—
Sèu... ..	—	0.38	—

Zones lleteres de Catalunya

- ▽ — Centre de refredament.
 □ — Fàbrica de formatge i mantega.
 ○ — Fàbrica de llet condensada.

	Preu fixat pel novembre 1937	Preu que regia durant el 1r. semestre 1936	Index
Ossos	—	0.35	—
Preu mitjà al detall... ..	—	2.67	—
Carn de vaca al detall (Barcelona):			
Ossos i greix... ..	0.80	—	—
Còrpora: pit, falda, cap de costella, coll i cua... ..	5.70	—	—
Magres: mitjana, filet, sotaplana, tall rodó, garrot, espatlla, llonzes, revés, conill, cap de mort, culata, peixet i tall que es pela... ..	11.50	—	—

Aquests preus, com es pot deduir, són fets de cara sobretot a les comarques pròpiament lleteres (1). Es difícil, per no dir impossible, voler-hi incloure la producció dispersa que es dedica al proveïment de les poblacions de Catalunya altres que Barcelona.

El fet d'haver-nos vist obligats a intervenir com a tècnics en l'estudi d'aquests preus, ens mou a parlar un xic des de les planes d'ARXIU; 1) del camí seguit per a fixar-los, 2) de les directrius que volguérem tenir presents i 3) de les perspectives que quant a durada preveiem per a ells.

Quant a camí seguit per a fixar-los, diguem que la principal preocupació de tots els que hi intervinguérem fou la fixació de preus jus-

(1) Les zones lleteres de Catalunya, tal com es detallen en el pla adjunt, pot considerar-se que són les següents:

1.ª Una primera zona que s'estén, parcialment almenys, sobre el Vallès occidental, Vallès oriental i la Selva. Té una població bovina importada, gairebé totalment a base de bestiar de raça holandesa. Ha assolit una producció diària d'uns 100.000 litres que es destinen al consum de Barcelona.

2.ª Una segona zona, és la constituïda per les comarques del Baix Llobregat i Barcelonès que, junt amb les vaqueries urbanes de la ciutat, ha arribat a produir uns 85,000 litres diaris, destinats al consum de Barcelona.

3.ª Una tercera zona, és la que s'estén sobre les comarques de l'Alt Urgell i la Cerdanya. És aquella on la producció lletera ha estat millor adaptada. S'ha decantat netament cap a l'explotació de la raça suïssa de Schwitz més o menys creuada amb la raça autòctona. Ha arribat a produir 60,000 litres diaris que es distribueixen entre dues formatgeries de la Seu d'Urgell (una cooperativa, l'altra particular), i una fàbrica de llet condensada instal·lada a Puigcerdà i dues altres lleteries de menor importància situades una a Llívia i l'altra a Peramola.

4.ª Osona. Té una població bovina preferentment holandesa i ha arribat a produir 25,000 litres diaris que van en part a Barcelona i que en part són industrialitzats a la fàbrica de llet condensada de Manlleu.

tos, per a la qual cosa partírem del principi de fixar els preus a base dels de cost. No volíem perdre de vista que els preus, per bé que oscil·len constantment segons la llei de l'oferta i de la demanda, tendeixen sempre en el fons a acostar-se al preu de cost, de la mateixa manera que el nivell de l'aigua de la mar puja i baixa segons el temporal, però tendeix sempre a restablir el seu nivell normal.

A continuació ens plau transcriure els estudis que amb aquest objecte foren aportats en el si de la Comissió, els uns, els que fan referència a higienització i industrialització de la llet, pels enginyers Ferrer Sensat, i Soldevila, i els altres, els que fan referència a la producció de la llet, pel veterinari Gratacòs i pel que signa aquest article.

Estudi analític núm. 1.—Determinació del preu de cost d'un litre de llet, en una finca del Vallès occidental

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor ^o / _o
			Parcials	Totals	
<i>1.—Personal:</i>					
Vaquer	0.006	jorn.	15.—	0.0900	
Suplent	0.001	»	16.—	0.0160	0.1060 10.2
<i>2.—Aliments i jaços</i>					
Fenc... ..	0.491	Kgs.	0.33 (1)	0.1620	
Verd... ..	1.963	»	0.06	0.1177	
Concentrats... ..	0.491	»	0.60	0.2946	

5.º La Garrotxa. D'ençà de pocs anys i amb motiu de la instal·lació de la fàbrica de llet condensada i dessecada a Olot, s'hi ha incrementat molt la producció de llet, que ha passat dels 2 o 3,000 litres diaris als 9 o 10,000. Hi ha també una petita formatgeria, i en determinades ocasions s'ha enviat llet a Barcelona.

6.º La zona regable pel canal d'Urgell. Constitueix un altre focus on s'ha iniciat la producció de llet amb utilitzacions molt diverses (fabricació de llet condensada, fabricació de formatge, proveïment de Barcelona). Hi ha gairebé només que vaques holandeses. Ha assolit una producció diària de més de 7,000 litres; però les seves possibilitats són incomparablement superiors.

7.º Empordà. Produïx llet amb miras al proveïment de Barcelona en dues zones separades, a l'Alt i al Baix Empordà. En la primera no ha arribat a tenir-hi encara mai continuïtat; màxim ha produït uns 800 litres diaris. Al Baix Empordà, en canvi, ha arribat a prendre-hi ja una certa estabilitat. La producció ha arribat a prop dels 2,000 litres diaris. L'Empordà, dedicat avui més aviat a la producció de vaques lleteres i amb una població bovina formada per fortes importacions de vaques holandeses, té grans possibilitats com a comarca productora de llet [1].

8.º Pallars i Vall d'Aran. El Pallars d'ençà que s'hi instal·là la lleteria cooperativa de Sort, i la Vall d'Aran d'ençà que hi funciona la formatgeria de Lés, s'han incorporat també a la indústria formatgera i manteguera. En la primera es produeixen sobre els 3,000 litres diaris i en la segona no s'arriba encara a mil.

(1) El preu del fenc a 33, resulta de gastar 3/4 parts de fencs collits a casa (alfals i trepadella, etc.), i 1/4 part d'alfals portat de fora. El primer és a 0.29 pesetes kg. i el segon a 0.44 ptes. kg.

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor% ₀
			Parcials	Totals	
Palla i boll... ..	0.589	» 0.08	0.0471		
Palla de jaç	0.392	» 0.08	0.0471	0.6488	62.5
3.—Interès, risc, conservació i amortització del capital via. 27.— %					
		0.750	0.2025	0.2025	19.5
4.—Id. del capital mort.					
	6.—	% 0.500	0.0300	0.0300	2.9
5.—Diversos:					
Aigua	0.003	m. ³ 0.15	0.0004		
Llum	0.001	KW. 0.70	0.0007		
Administració i ge- nerals... ..			0.0464	0.0475	4.5
6.—Impostos					
			0.0040	0.0040	0.4
				1.0388	100.
7.—Sots-productes:					
Fems... ..	3.365	Kgs. 0.032	0.1076		
Carn de vaca	0.011	» 6.—	0.0660		
Vedells... ..	0.00016	caps 300.—	0.0480	0.2216	21.4
Preu a què resulta el litre de llet... ..				0.8172	78.6

Estudi analític núm. 2.—Determinació del preu de cost d'un litre de llet, en una finca del Vallès oriental

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor% ₀
			Parcials	Totals	
1.—Personal:					
Vaquer	0.0100	jorn. 15.—	0.1500	0.1500	13.7
2.—Aliments i jaç:					
Fencs	1.0069	Kgs. 0.33 (1)	0.3322		
Verd... ..	1.8879	» 0.06	0.1132		
Concentrats.	0.3776	» 0.65 (2)	0.2454		
Palla	0.7034	» 0.08	0.0563	0.7471	68.4

(1) Igual que per a l'anterior.

(2) Comtem a 65 ptes 100 kgs. en lloc de 60, com en el cas anterior, perquè ací hi ha una bona part que s'ha de comprar a fora i hi cal afegir les despeses de transport i compra.

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
3.— <i>Interès, risc i conservació del capital viu</i> (1).	8.48 %	0.8620	0.0731	0.0731	6.7
4.— <i>Id. i amortització del capital mort</i>	6.— %	0.4598	0.0275	0.0275	2.5
5.— <i>Diversos</i>			0.0862	0.0862	7.9
6.— <i>Impostos</i>			0.0086	0.0086	0.8
		Total		1.0925	100.0
7.— <i>Sots-productes:</i>					
Fems	4.3103 Kgs.	0.032	0.1379		
Vaques (2)			0.0862		
Vedells..	0.00023 caps	300.—	0.0690	0.2931	26.8
Preu a què resulta el litre de llet				0.7994	73.2

Estudi analític núm. 3.—Determinació del preu de cost d'un litre de llet, en una finca de la zona regable pel canal d'Urgell

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
1.— <i>Personal:</i>					
Vaquer	0.008 jorn.	15.—	0.1200		
Ajudant	0.001 »	7.—	0.0070	0.1270	9.7
2.— <i>Aliments i jaços</i>					
Alfals	2.0000 Kgs.	0.28	0.5600		
Polpa	0.3244 »	0.30	0.0972		
Ordi	0.4055 »	0.57	0.2311		
Palla	1.6361 »	0.06	0.0981	0.9864	74.7
3.— <i>Interès, risc i conservació del bestiar</i>			0.0740	0.0740	5.7
4.— <i>Id. edificis i mobiliari</i>			0.0533	0.0533	4.0

(1) Es tracta de bestiar que creix, i no cal comptar-ne amortització.

(2) Es tracta de vaques joves i el que 'ací es consigna representa l'augment de valor.

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
5.— <i>Diversos.</i>			0.0666	0.0666	5.0
6.— <i>Impostos</i>			0.0111	0.0111	0.9
		Total		1.3184	100.0
7.— <i>Sots-productes:</i>					
Fems	7.4333 Kgs.	0.032	0.2377		
Vaques de llet ...	0.000044 vaques	3,000.—	0.1320		
Vedells... ..	0.000311 vedells	300.—	0.0933		
Carn de vaca... ..	0.0121 Kgs.	6.—	0.0726	0.5356	40.6
Preu a què resulta el litre de llet				0.7828	59.4

Estudi analític núm. 4.—Determinació del preu de cost d'un litre de llet, en una vaqueria urbana de Barcelona

1.—*Treball:*

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
Vaquer	0.0883 jorn.	15.71	0.1307		
Dependentia	0.0083 »	8.57	0.0714	0.2021	13.8

2.—*Aliments:*

Alfals	1.200 Kgs.	0.44	0.5280		
Polpa	0.300 »	0.33	0.0997		
Llinosa... ..	0.050 »	} 0.65	0.2275	0.8552	57.8
Erbs... ..	0.100 »				
Despulses	0.200 »				

3.—*Conservació,
risc, interès i
amortització
del bestiar:*

Conservació i risc.		0.0397			
Interès... ..		0.0228			
Amortització		0.2630	0.3255	22.2	

4.—*Id. del capital
mort:*

Interès i lloguer de les quadres i bo- tiges... ..		0.0274			
Conservació dels locals... ..		0.0080	0.0354	2.5	

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes. Parcials	Totals	Valor% ₀
5.—Diversos:					
Encenalls			0.0083		
Aigua			0.0093		
Electricitat			0.0082		
Ronsals... ..			0.0009		
Assistència social...			0.0096	0.0363	2.5
6.—Impostos:					
			0.0171	0.0171	1.2
				<u>1.4716</u>	<u>100.0</u>
7.—Sots-productes:					
Vedells... ..	0.00016	300.—	0.0480		
Carn de vaca... ..	0.0228	6.—	0.1368	0.1848	12.6
Preu a què resulta el litre de llet				1.2868	87.4

Estudi analític núm. 5.—Preu de cost sobre fàbrica a Barcelona, de 1,000 litres de llet pasteuritzada recollits a una distància mitjana de 100 quilòmetres

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes. Parcials	Totals	Valor% ₀
1.—Llet:	1,000 litres	0.80	800.00	800.00	81.3
2.—Transport:					
a) Gasolina	25 »	1.20	30.00		
b) Oli... ..	0.8 »	9.—	7.20		
c) Amortització del cotxe			6.310		
d) Cobertes.	6 × 210 Tm./Km.	0.005	6.300		
e) Personal.	0.8 jorn.	12.50	10.000		
f) Garatge... ..	0.33 dies	5.00	1.666		
g) Impostos.			2.180	63.656	6.5
3.—Higienització:					
a) Carbó	0.05 Tm.	250.00	12.500		
b) Aigua	3.— m. ³	0.20	0.600		
c) Força	38.40 KW.	0.20	7.680		
d) Llum	0.5 »	0.95	0.475		
e) Altres despeses			5.000	26.255	2.7

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor% ₀
			Parcials	Totals	
4.— <i>Personal:</i>					
a) Directiu, tècnic i administratiu.	1.— jorn.	16.70	16.700		
b) Personal masculí	1.8 »	12.50	22.500		
c) Personal femení	2.— »	8.81	17.620		
d) Vacances, assegurances, etc. .	25.— %		14.205	71.025	7.2
5.— <i>Amortització:</i>					
a) Edifici			2.410		
b) Maquinària ...			13.650		
6.— <i>Interès capital:</i>					
			3.250	19.310	2.
7.— <i>Impostos i assegurances:</i>					
			3.061	3.061	0.3
Total			983.307	100.0	

Estudi analític núm. 6.—Preu de cost suplementari per a la llet pasteuritzada embotellada (càlcul per 1,000 ampolles de litre).

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.
1.— <i>Taps cartó</i>	1,000 taps	0.005	5.000
2.— <i>Pèrdua ampolles</i> (trencades)..	25 ampolles	1.05	26.250
3.— <i>Força</i>	3 KW.	0.20	0.600
4.— <i>Detergents i desinfectants</i> ...	1 Kg.	4.25	4.250
5. <i>Amortització de la maquinària i interès del capital</i>			6.150
6.— <i>Personal femení</i>			
(Inclòs vacances, assegurances, etc.)	0.6 jornals	12.38	7.428
Total			49.678

Estudi analític núm. 7.—Preu de cost suplementari de l'ampolla de llet esterilitzada (càlcul per 1,000 ampolles de mig litre).

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.
1.—Taps corona	1,000 taps	0.030	30.000
2.—Pèrdua ampolles	25 ampolles	1.160	29.000
3.—Força	3 KW.	0.20	0.600
4.—Detergents i desinfectants ...	1 Kg.	4.25	4.250
5. Amortització de la maquinària i interès del capital			6.150
6.—Personal femení (Inclòs vacances, assegurances, etc.)	0.6 jornals	12.38	7.428
	Total		<u>77.428</u>

Estudi analític núm. 8.—Determinació del preu de cost d'un iogurt (càlcul fet per 100 unitats)

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.
1.—Llet pasteuritzada	33.33 litres	0.983	32.760
2.—Personal:			
a) Masculí	0.2 jornals	16.70	3.340
b) Femení	0.4 »	8.81	3.524
c) Vacances, assegurances, etcètera			1.710
3.—Amortització de la maquinària i interès del capital			2.612
4.—Pèrdua de terrines	5.— terrines	1.10	5.500
5.—Altres despeses: (Carbó, sosa, força)			6.000
	Total		<u>55.446</u>

Estudi analític núm. 9.—Determinació del preu de cost de la llet condensada

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
1.—Llet	1,000 lit.	0.80	800.000	800.000	35.8
2.—Recollida	1,000 »	0.071	71.000	71.000	3.2

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes. Parcial	Valor en Ptes. Totals	Valor%
3.—Elaboració:					
Personal tècnic, directiu i administratiu... ..	1	jorn.	18.300	18.300	
Alt re personal masculí.	1.8	»	12.50	22.450	
Alt re personal femení... ..	1.2	»	8.81	10.600	
Suplents, vacances i assegurances				11.810	
Carbó... ..	0.2	Tm.	250.—	50.000	
Força... ..	25.—	KW.	0.20	5.000	
Llum... ..	2.—	»	0.60	1.200	
Lubrificants... ..	0.10	lit.	9.—	0.900	
Diversos				11.000	131.282 5.9
4.—Sucre:	168.66		2.05	345.753	345.753 15.5
5.—Pots					
de llauna:	1.073.50		48.78	523.654	523.654 23.6
6.—Embalatges:					
Etiquetes.. ...	1,073.5	etq.	0.022	23.617	
Embalatges	22.364	caix.	2.85	63.520	87.137 3.9
7.—Transport de les caixes ...					
				189.000	189.000 8.6
8.—Amortitzacions i interessos:					
Amortitzacions .				16.608	
Interessos.				15.780	32.388 1.5
9.—Impostos i assegurances ..					
				45.770	45.770 2.
Total				2,225.984	100.0

Preu de cost del pot de 350 gr. net = $2,225.984 : 1,073 = 2.07$ pessetes

Estudi analític núm. 10.—Càlcul corresponent a 1,000 litres de llet transformats en formatge tipus «Edam» i mantega

A.—DESPESES

Concepte	Quantitat		Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
				Parcials	Totals	
1.—Llet	1,000	lit.	0.80	800.000	800.000	76.5
2.—Recollida ...	1,000	»	0.071	71.000	71.000	6.8
3.—Elaboració:						
Personal tècnic, directiu i administratiu... ..	0.7	jorn.	19.523	13.6660		
Alt re personal masculí... ..	1.7	»	13.333	22.6660		
Alt re personal femení... ..	0.7	»	8.333	5.8330		
Suplents, vacances i assegurances				10.5412		
Coagulants, sal, colorant i parafina... ..				5.7760		
Carbó... ..	0.041	Tm.	250.—	10.2500		
Força... ..	18.5	KW.	0.20	3.7000		
Llum... ..	0.685	»	0.60	0.4110		
Lubrificants... ..	0.07	lit.	9.—	0.6300		
Diversos				7.7500	81.2232	7.8
4.—Embalatges:						
Per al formatge.	7.2	caix.	2.50	18.0000		
Per a la mantega	1.07	»	2.50	2.6750	20.6750	1.9
5.—Transport del producte elaborat... ..						
				23.638	23.6380	2.3
6.—Interessos i amortitzacions:						
Amortització de l'edifici i de la maquinària... ..				8.9044		
Interès i capital.				9.8630	18.7674	1.8
7.—Impostos:						
				30.4500	30.4500	2.9
Total					1,045.7536	100.0

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor ^o / _o
			Parcials	Totals	
B. PRODUCTES					
1.— <i>Formatges:</i>					
(Amb un màxim de 40 % d'aigua)...					
	77.884 Kgs.	10.—	778.84	778.84	74.1
2.— <i>Mantega:</i>	15.984 »	14.—	223.77	223.77	21.3
3.— <i>Xerigot:</i>	793.— lit.	0.06	47.58	47.58	4.6
Total				1,050.19	100.

Estudi analític núm. 11.—Càlcul corresponent a 1,000 litres de llet transformats en formatge tipus «Maó» i mantega

A. DESPESES

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor ^o / _o
			Parcials	Totals	
1.— <i>Llet</i>	1,000 lit.	0.80	800.000	800.000	80.
2.— <i>Recollida</i> ...	1.000 »	0.071	71.—	71.000	7.1
3.— <i>Elaboració:</i>					
Personal tècnic, directiu i administratiu..	1 jorn.	19.166	19.166		
Altres personal ...	1 »	13.333	13.333		
Suplents, vacances i assegurances				8.1247	
Coagulants i sal...				1.781	
Llenya	0.04 Tm.	85.—	3.40		
Llum... ..	0.685 KW.	0.60	0.411		
Força... ..	4.— »	0.28	1.12		
Lubrificants... ..	0.07 lit.	9.—	0.63		
Diversos			7.00	54.9657	5.5
4.— <i>Embalatges:</i>	1.826 caix.	2.50	4.565	4.5650	0.4
5.— <i>Transport del producte elaborat...</i>			24.5565	24.5565	2.4

Concepte	Quantitat	Preu unitari en Ptes.	Valor en Ptes.		Valor%
			Parcials	Totals	
6.—Interessos i amortitzacions:					
Amortitzacions ...			8.3944		
Interessos.			8.2191	16.6135	1.7
7.—Impostos:					
			29.1210	29.1210	2.9
			Total	1,000.8217	100.0

B. PRODUCTES

1.—Formatge:

(Amb un màxim de 55 % d'aigua)... ..

80.311 Kgs.	7.50	602.33	602.33	58.7
27.044 »	14.—	378.61	378.61	36.8
775.— »	0.06	46.50	46.50	4.5
		Total	1,027.44	100.0

Tots aquests estudis foren fets d'acord amb els preus en vigor per l'octubre del 1937 i prenent com a base:

En l'estudi n.º 1: una vaqueria d'una gran finca del Vallès occidental que, tenint 13 vaques i un toro, produeix a l'any 52,000 litres de llet. Totes les dades són referides al litre de llet.

En l'estudi n.º 2: una vaqueria de 6 vaques en una petita finca del Vallès oriental que produeix a l'any 17,400 litres.

En l'estudi n.º 3: una vaqueria de la zona regable de l'Urgell, dedicada a la cria, recria i producció de llet, que té 15 vaques, 1 toro i 10 pujants, i que produeix a l'any 45,000 litres de llet.

En l'estudi n.º 4: una vaqueria de 12 vaques a Barcelona que produeix a l'any 43,800 litres de llet.

En l'estudi n.º 5: una empresa que recull la llet en camions-tancs de 3,000 litres, a una distància mitjana de 100 quilòmetres, i que la pasteuritza a Barcelona en una central que treballa 5,000 litres diaris.

En l'estudi n.º 6: una central que embotella 5,000 litres diaris.

En l'estudi n.º 7: una casa que esterilitza 2,500 litres diaris.

En l'estudi n.º 8: una casa que fa 500 iogurts diaris.

En l'estudi n.º 9: una fàbrica de llet condensada que treballa 5,000 litres diaris en la nostra zona pirenaica.

En l'estudi n.º 10: una formatgeria que elabora 5,000 litres diaris de llet de 3.5 % de grassa en formatges de bola mig grassos, i mantega, en la nostra zona pirenaica.

En l'estudi n.º 11: una formatgeria que transforma 2,500 litres diaris en formatge de «Maó» i mantega.

No pretenem pas donar a entendre que aquest estudi representi la mitjana del que passa a tot Catalunya. Es tracta de casos concrets que permeten, però, formar-se una idea prou clara de les condicions en què es desenvolupa la producció de llet a casa nostra per a poder afirmar:

a) que a base dels preus que regien quan foren fets els estudis (octubre del 1937) la llet forana resultava ben pagada a 80 cm. especialment en les comarques on els pagesos es cullen tot el menjar i estalvien, per tant, despeses d'embalatge i transport, és a dir en tots els llocs on la producció de llet està ben adaptada. Observi's en efecte que els casos estudiats representen els de producció més costosa; uns, els del Vallès, que compren part dels fencs a fora, els altres els de l'Urgell que, tot i essent una comarca productora, ha de fer tota la cria amb bestiar estabulat. Es indubtable que l'Alt Urgell, la Cerdanya i l'Empordà, que estan en condicions de tenir el bestiar en règim de pastures, ens han de produir molt més barat.

b) que aquesta llet forana es podia perfectament detallar a Barcelona a 1.25 pessetes pel fet que, amb les despeses de transport i higienització compreses, la llet a la sortida de la fàbrica a Barcelona surt escassament a 1 pesseta el litre i queda per tant un marge suficient per a distribució i venda.

c) que com que no es podien pas fer dos preus a Barcelona, la llet produïda en les vaqueries urbanes no es podia vendre més cara; cert que hem trobat un preu de cost de 1.28 pessetes, però observi's que bona part de la llet, per no dir tota, la venen en mitjos litres a 0.65 pessetes, i això ja representa 1.30 pessetes litre. El problema de les vaqueries de Barcelona no és el preu de la llet, és la impossibilitat de proveir-se d'aliments per al bestiar.

d) que sense deixar-se impressionar pels preus astronòmics a què s'arribaven a vendre en el mercat, els productes industrialitzats (llets condensades, formatges, etc.), quedaven fixats a preus que guardaven la mateixa austeritat que s'havia volgut imposar a la producció de la llet.

Per al preu de la carn no es féu cap estudi analític. Tenint en compte que a Catalunya no es fa la producció del bestiar boví per a

carn, i que la carn és un aliment que a Catalunya sempre l'haurem de considerar com un sots-producte de la indústria pecuària [2] vam decidir aplicar-li un augment anàleg al que experimentava el producte principal, la llet.

Els altres sots-productes han estat valorats, els vedells a preu de mercat, i els fems a proporció del que ha passat amb els adobs químics (1).

*
**

L'observació d'aquests preus ens fa veure que els augments tolerats pels diversos productes, comparats amb els preus que regien abans del 19 de juliol, oscil·len entre límits molt amplis.

Vol dir que s'ha pretès establir un equilibri quant a relació entre uns i altres preus diferent del que existia abans. Es difícil de dir si el punt just està en els preus originaris o en els finals. Aquells eren la resultant del lliure joc de l'oferta i de la demanda en un moment en què aquesta actuava lliurement; aquests són la resultant d'un estudi analític, fet, però, en circumstàncies anormals. No anem ara a

(1) Vegi's quina ha estat l'oscil·lació d'aquests productes durant tot aquest temps.

1936	Vedells	Fems	Sulfat amònic	Nitrat sòdic	Superfosfat
Gener	100	15	36	32	14
Febrer	»	»	»	»	»
Març	»	»	»	»	»
Abril	»	»	»	»	»
Maig	»	»	»	»	»
Juny	»	»	»	»	»
Juliol	»	»	»	»	»
Agost	»	»	»	»	»
Setembre	110	»	»	»	»
Octubre	125	»	»	»	»
Novembre	140	»	»	»	»
Desembre	155	20	»	37	»
1937					
Gener	170	»	»	»	»
Febrer	185	»	»	»	18
Març	200	»	»	»	»
Abril	215	»	68	»	»
Maig	230	»	»	»	»
Juny	245	»	»	»	»
Juliol	260	»	»	»	»
Agost	275	»	»	»	»
Setembre	285	32	73	70	32
Octubre	300	»	»	»	»

El preu de 32 pessetes per al superfosfat de calci és el preu provisional a què ha facturat la F. E. S. A. C. per la tardor del 1937, els 100 quilograms de superfosfat 16/18, sac comprès.

discutir-ho. El que direm sí, i això ens interessa de fer-ho ressaltar, és que tots ells han estat estudiats amb tot l'interès i pensant: 1) a estimular preferentment la producció en els llocs on aquesta s'hi troba més adaptada, 2) a estimular la conservació del bestiar boví lleter i 3) a estimular l'aprofitament integral del valor alimentós de la llet. En efecte:

1.—Amb la fixació d'un preu únic per a totes les comarques productores, s'estimula que la producció de llet creixi sobretot en els llocs on aquesta es troba més adaptada.

Podria semblar que no es lògic que l'Alt Urgell i la Cerdanya cobrin la llet a 80 cm. igual que el Vallès. La producció hi resulta molt més barata, és cert; però en canvi es dóna la felicitat coincidència que la qualitat del producte és molt superior. Les llets hi passen de 3.8 de grassa, quan al Vallès escassament arriben a 3. Resulta, doncs, un premi a la producció de qualitat. A l'ensem, la fixació d'un preu únic, en circumstàncies com les actuals, es gairebé el sol camí que pot assegurar-ne el compliment.

Per altra part s'ha fixat per a la venda al detall a Barcelona, un preu que tot i essent un preu just, posa els vaquers urbans en desavantatge manifest, ja que no poden resoldre el transport dels menjar per al bestiar, tan fàcilment com els pagesos resolen el transport de la llet. Això ha estat la causa que la producció de llet disminuís a Barcelona més que en altres llocs. Mentre a la Cerdanya, l'Alt Urgell i fins a l'Urgell, per exemple, han mantingut gairebé la mateixa producció d'abans, el Vallès ha experimentat una sensible disminució (1) i les vaqueries de Barcelona han vist baixar la seva producció dels 70,000 litres diaris a 20 o 25,000. Aquesta disminució ha estat deguda al fet que les circumstàncies actuals han multiplicat els defectes de la seva mala situació, lluny de totes les fonts de proveïment de menjar. En semblants condicions, el manteniment d'una cosa descentralada com la que representen les vaqueries de Barcelona només resulta factible a base d'un tracte especial a favor seu, i no saben

(1) La llet que el Vallès envia a Barcelona s'ha ben bé reduït a meitat. Tot i que la producció hagi disminuït un xic a conseqüència de les vaques que es maren al començament i de la manca de pinsos, el que en realitat passa és que ha augmentat molt el consum local i això és el que ha provocat la forta reducció de la llet enviada.

Aquest major consum local és degut per un costat que la població ha augmentat amb els refugiats de guerra, i per altra part és degut que la gent, no trobant altre menjar, fa un major consum de llet, i finalment encara és en bona part degut al fet que els pagesos s'han decantat un xic més cap a la cria de vedelles a causa de la idea, que ha començat d'arrellar entre ells, de voler tenir més gènere i no diner.

fins a quin punt, aquest els podia ésser concedit en la fixació dels preus. No es podien pas establir a Barcelona dos preus, un per a la llet torana pasteuritzada, i un altre per a la llet de les vaqueries urbanes.

2.—En un altre ordre d'idees tenim que la fixació del preu de la carn de vaca a 6 pessetes a tot Catalunya, volia evitar que, donats els elevats preus que regien ja per a la carn, anés desapareixent el bestiar boví lleter. Amb els preus que es començaven a pagar, sortia més a compte matar les vaques per a carn, que no pas dedicar-les a produir llet. Una vaca de 250 quilograms pes net, arribava a valer fàcilment prop de 4,000 pessetes i per a la llet no se'n pot pas pagar tant.

3.—Finalment, els preus fixats a primers de novembre tenien encara una altra finalitat: «Més llet i menys derivats.»

Això amb un doble objectiu. En primer lloc, per a evitar el que passava a Barcelona ciutat, on una manera de burlar els preus de la llet consistia a vendre-la sota forma de sots-productes (llets embotellades, iogurts, llets condensades, etc.) que permetien una major valoració. Amb els preus fixats, queda marge necessari per a l'elaboració, tal com hem vist al començament, però no n'hi ha per a l'especulació.

En segon lloc, es volia evitar encara tot el que pogués semblar estímulo a les veritables elaboracions industrials. S'han fixat preus que permeten el treball, però s'ha procurat no estimular la transformació de la llet en formatges i mantega, com hauria succeït si s'hagués fixat per a aquests productes el preu a què resultaven els procedents d'importació. El formatge de bola procedent d'importació, per exemple, pel novembre es venia als botiguers a 38 pessetes quilogram, i al públic a 50. Com que això hauria permès pagar la llet a més de 4 pessetes el litre, no s'hauria fet altra cosa que formatges pertot arreu. Una semblant manera de fer hauria estat doblement perjudicial. En primer lloc, hauria eliminat una major quantitat encara de llet del comerç de la llet líquida, ja prou escassa. En segon lloc, i sobretot, no hem de perdre de vista que amb l'elaboració, el país hi hauria fet un mal negoci en tots conceptes. Hauria encarit el producte en un 25 % i s'hauria perdut, a més a més, el 35 % de les calories que contenia la llet, tal com es desprèn del següent balanç de les calories utilitzables per l'home contingudes en 1,000 litres:

Calories contingudes en 1,000 litres de llet	680,000 c.
Calories contingudes en els derivats de 1,000 litres de llet suposant que es fa formatge «Edam» i mantega:	
77.80 Kgs. formatge × 415 calories	322,870 c.
16.— » mantega × 750 calories	120,000 »
	<hr/> 442,870 c.
Id. Id. suposant que es fa formatge de «Maó» i man- tega:	
80.— Kgs. formatge × 300 calories	240,000 c.
27.— » mantega × 750 calories	202,500 c.
	<hr/> 442,500 c.

La intensificació del problema d'elaboració cap a productes més refinats o més agradables al paladar, d'una manera general, sempre es fa a expenses de la quantitat d'aliment disponible per a l'home (1).

Es per aquest motiu que Laur, en el Congrés de Budapest, en la seva comunicació sobre «Reorganització de l'Agricultura Mundial» [3], arriba a proposar com a solució per a la crisi de sobreproducció, i per a l'esdevenidor, una intensificació dels processos d'elaboració per tal de destruir amb això una part dels principis alimentosos continguts en els aliments vegetals. Ja feia observar ell mateix que això només era possible en països rics, i que arribava a una semblant deducció no trobant sortida per a la sobreproducció que patia el món en aquells moments.

El nostre cas, en els moments actuals, és molt al revés. El que cal precisament és intensificar per tots els mitjans la tendència inversa, o sigui, la tendència a aprofitar directament per a l'home tots els productes que sigui possible, quant menys elaborats millor, per tal de perdre la menor quantitat possible de calories disponibles.

Es el que es fa, per exemple, quan s'augmenta el tant per cent d'extracció del blat en les farineres. En lloc d'extreure del blat el 72 % de farina (que s'aprofita íntegrament) i deixar el 28 % de despulles (que es destinen al bestiar, amb la qual cosa l'home, més

(1) 100 calories utilitzables per a l'home, contingudes en els aliments, si aquests es donen al bestiar, es transformen (segons Wiegner):

Engreixant porcs en	35
Produint llet en	29
Engreixant bòvids joves en	8
Engreixant vedells (comprens alletament) en	5

tard, no aprofita més que una petita part de les calories originàries contingudes) s'ha arribat ara a extreure tot el que permet el blat; fins el 80 % en moltes ocasions (1). Un criteri semblant és, doncs, el que ens inspirava en dir més llet i menys derivats.

*
**

Ara bé, no volem cloure aquest article sense parlar encara d'una altra cosa. Sabem que el primer que demanarà qualsevol serà: i aquests preus fixats, tindran una vida molt llarga?

Una política de preus, per a ésser eficaç i per tal que els preus es compleixin, requereix una amplitud i una coordinació que potser li ha faltat a Catalunya. La mateixa Comissió de preus estava molt lluny de descartar la possibilitat d'una revisió, donades les circumstàncies anormals per què travessem. Per això dubtem de la durada que tindran els preus esmentats i en dubtem a més a més:

(1) Una directriu semblant han adoptat tots els països que han travessat circumstàncies com les que estem passant nosaltres. Vegi's sinó en la taula el que passà a Anglaterra durant la guerra europea [4].

Mes	Periode	Dia	Tant per cent d'extracció per al blat	Tant per cent d'extracció per als altres cereals	Tant per cent de barreja de farina d'altres cereals amb la del blat
1917					
Octubre	...	13	77.8	65.9	17.9
Novembre..	...	10	79.7	67.2	18.46
Desembre..i	...	8	81.4	68.4	19.69
1918					
Gener...	...	5	81.39	68.41	19.42
Febrer...	...	2	85.49	70.55	17.89
Març...	...	2	85.3	66.51	18.19
Abril...	...	27	91.9	75.23	28.86
Maig	25	87.76	78.66	31.12
Juny	22	87.8	76.50	32.57
Juliol	20	87.95	79.41	18.92
Agost	17	87.65	73.82	18.27
Setembre...	...	14	86.71	79.32	18.04
Octubre	12	86.98	75.54	15.77
Novembre..	...	9	87.32	66.51	14.01
Desembre..	...	7	77.46	67.29	5.93
1919					
Gener...	...	4	73.65	62.62	2.01
Febrer...	...	1	73.57	58.77	1.59
Març	1	75.42	66.11	1.90
Març	29	75.92	72.21	0.48
Abril	26	75.92	77.24	0.88
Maig	24	75.86	76.82	0.50
Juny	21	75.84	73.85	0.23
1920					
Març	30	92.01	74.73	18.60

1.º Perquè fóra inútil amagar que estem en un període de depreciació del nostre signe monetari, i com que aquesta depreciació no sabem on s'estabilitzarà, és impossible preveure el que faran els preus establerts per a la llet, que també es troben arrossegats en la mateixa manera que els altres. En efecte, la llet mateixa ha portat una marxa ascendent que no s'ha pas interromput encara, ja que en algunes poblacions de Catalunya s'ha arribat a pagar pel mes de desembre a 1.40 pessetes el litre. Vegi's, per a major informació, alguns dels preus que han regit durant aquests dos anys:

		Preu de la llet Barcelona	Preu de la llet a comarques					
			Vallès	Osona	Olot	Cerdanya i Urgellet	Vall d'Aran	
1936	G.	0.70	0.38	0.35	0.33	0.35	0.30	
	F.	»	»	»	»	0.35		
	M.	»	»	»	»	0.35		
	A.	»	»	»	»	0.35		
	M.	»	»	»	»	0.35		
	J.	»	»	»	»	0.34		
	J.	»	»	»	»	0.36		
	A.	»	»	»	»	0.36		
	S.	»	0.45	0.43	0.40	»		
	O.	0.90	»	»	»	0.37		
	N.	»	»	»	»	0.37		
	D.	»	»	»	»	0.40		
	1937	G.	»	»	»	»	0.50	
		F.	»	0.53	0.50	0.78	0.50	
M.		»	»	»	»	0.54		
A.		1.10	»	»	»	»		
M.		»	0.62	0.58	»	0.70		
J.		»	0.65	0.62	0.60	0.79		
J.		»	»	»	»	»		
A.		»	»	»	»	0.80		
S.		»	0.72	0.70	0.68	»	0.60	
O.		»	»	»	»	»	»	
N.	1.25	0.80	0.80	0.80	»	0.80		
D.	»	»	»	»	»	»		

2.º Perquè l'estudi analític dels preus, tot i la seva aparença d'exactitud està en realitat recolzat sobre bases ben poc fermes. Prenguérem com a preus unitaris per als conceptes que intervenen

en el cost de la llet, els que regien pel mes d'octubre del 1937, o sia els preus que regien en un moment determinat de la carrera de preus iniciada. Es cert que no teníem altre remei que fer-ho així en els estudis analítics transcrits, però també és cert que resulta molt difícil que aquests preus dels conceptes integrants del cost de la llet mantinguessin en aquell moment la relació justa que requereixen uns preus estables. Es molt difícil per dos motius principals:

a) En primer lloc, perquè en un moment d'inflació sempre hi ha uns conceptes que van ressagats darrera els altres, i en aquestes condicions, considerat un moment concret en plena fase ascendent, és molt natural que els preus d'uns dels conceptes aparentin respecte dels altres un nivell més baix del que els correspon; però aquest, parcialment almenys, no és més que transitori per efecte del retard. Això sol constitueix, doncs, ja un motiu suficient per a desballestar els càlculs fets. Vegi's el gràfic de la pàg. 179, establert a base de dades compilades pel «Servei d'Informació de preus de l'Obra Agrícola de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis» i d'una documentació complementària recollida d'ací d'allà (1), i observi's com els preus dels setmanals dels vaquers pugen, sí, però queden retardats

(1) Les dades que han servit per a l'establiment del gràfic en qüestió i que permeten formar-se una idea de la marxa seguida pels preus dels conceptes en qüestió durant els anys 1936 i 1937 són les següents:

Treball (al Vallès)	Valor dels setmanals pagats	Index
Del gener al juliol del 1936	70	100
De l'agost 1937 al febrer 1937	85	121
Del març a l'octubre 1937	90	128
De l'octubre endavant	115	164

Vaquas lleteres.—El preu de les vaques lleteres ha anat pujant constantment empès pel creixement exorbitant que experimentava el bestiar boví per a carn, que per la seva part anava pujant d'una manera irregular i desarticulada empès pels preus a què s'arribaven a pagar altres carns, com la de porc, que, pel fet d'ésser transformables en embotits, permetien col·locacions molt avantatjoses. Vegi's quins han estat aquests preus (per a la carn de vaca indiquem: 1) el preu a l'escorxador de Barcelona, 2) els preus en el mercat de Terrassa, Sabadell i altres anàlegs, que sense arribar a l'extrem de Barcelona, han imposat una política restrictiva, i 3) els preus en els mercats petits i lluny de tot control oficial):

	Vaques lleteres	Vaques per a carn (per quilogram net)			Carn de porc
		(1)	(2)	(3)	
1936 Gener	1,600	2.60	2.50	2.50	2.60
Febrer	»	»	»	»	»
Març	»	»	»	»	»
Abril	»	»	»	»	2.40
Maig	»	»	»	»	2.60
Juny	»	»	»	»	2.95
Juliol	»	»	»	»	3.—
Agost	»	»	»	»	3.—

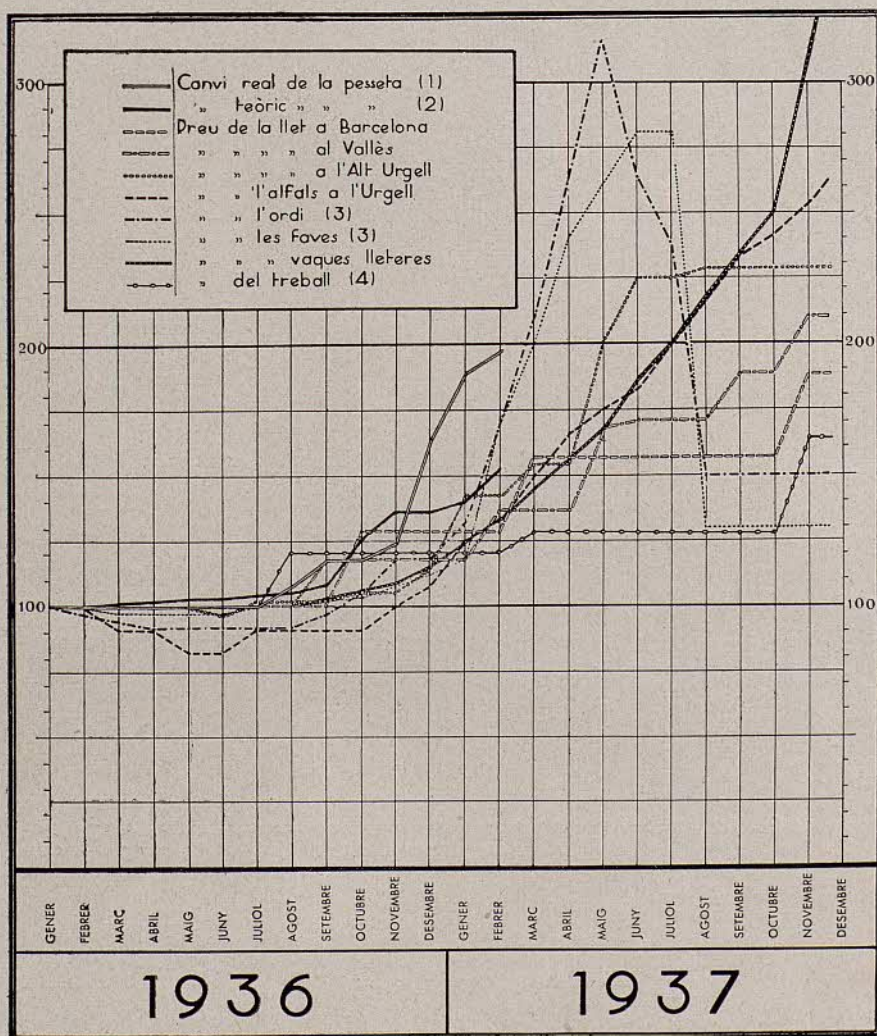
respecte dels preus dels aliments i del bestiar boví lleter, i com aquests al seu torn des de molt aviat hi quedaren també respecte del canvi teòric i sobretot del real de la pesseta. Es un fenomen que sol produir-se en tots els processos d'inflació [5]. No volem pas dir que s'hagi de restablir matemàticament el mateix equilibri que abans

	Vaques lleteres	Vaques per a carn (per quilogram net)	Carn de porc
Setembre	1,650	» 2.60	2.60 3.20
Octubre	1,700	3.— 2.60	4.— 3.40
Novembre	1,750	» »	5.— 3.85
Desembre	1,850	4.25 4.25	6.— 4.—
1937 Gener	2,000	» »	7.— 4.30
Febrer	2,150	4.50 4.50	7.50 4.50
Març	2,300	5.50 5.—	8.— 5.—
Abril	2,500	» 5.75	8.75 7.—
Maig	2,700	» 6.50	9.50 7.—
Juny	3,000	» 7.50	10.50 8.50
Juliol	3,200	» 8.75	10.75 10.—
Agost	3,500	» 10.—	13.— 12.50
Setembre	3,750	4.60 11.—	14.50 15.—
Octubre	4,000	» 13.—	16.— 17.—
Novembre	6,000	» »	17.— 19.—

Aliments.—Quant als aliments hem procurat recollir els preus dels fencs, les palles, els cereals i llegums, i dels residus industrials més correntment emprats per a l'alimentació del bestiar boví. Hi hem posat també les garrofes, tot i que no es gasten per a les vaques. Els preus són tots en pessetes per 100 quilograms:

	Alfals d'Urgell Al productor A Barcelona		Alfals de l'Emporda (al productor)	Palla de l'Urgell Al productor A Barcelona		Ordi (al pro- ductor)	Faves (al pro- ductor)	Garrofes (al pro- ductor)	Farina de ca ca huert	Farina de de llinos	Farina de de soja
1936											
Gener	12	16.5	15	1.75	7.50	38	50	15	35	33	33
Febrer	12	»	15	2.—	7.50	37	50	»	»	»	»
Març... ..	11	»	13	2.—	»	36	49	»	»	»	»
Abril... ..	»	»	12.5	2.25	8.—	35	»	»	»	»	»
Maig... ..	10	»	»	2.50	8.25	»	»	»	»	»	»
Juny... ..	»	»	»	2.—	7.75	»	»	»	»	»	»
Juliol... ..	11	»	»	1.75	7.50	»	50	»	»	»	»
Agost	»	»	»	1.25	7.—	»	»	»	»	»	»
Setembre... ..	»	»	»	1.50	7.25	37	51	»	»	»	»
Octubre... ..	»	17.—	13	»	7.25	40	52	»	»	»	47
Novembre	12	18.—	14.5	1.75	7.75	45	54	»	»	36	»
Desembre	13	23	16	2.—	8.50	48	56	20	»	40	»
1937											
Gener	15	25	20	2.50	9.50	50	59	25	»	42	»
Febrer	16	27	21	3.—	10.50	65	80	25	»	»	»
Març... ..	18	30	23	3.50	11.50	80	100	30	»	38	»
Abril... ..	20	32	25	4.50	13.—	100	120	40	»	45	»
Maig... ..	21	35	26	»	13.—	120	130	45	»	»	»
Juny... ..	22	38	27	5.—	14.50	100	140	52.50	»	»	70
Juliol... ..	24	40	29	6.—	15.50	90	140	62.50	»	»	»
Agost	26	42	31	6.50	16.—	57	65	55	»	57	»
Setembre... ..	28	44	33	7.50	17.—	57	»	»	»	»	»
Octubre... ..	29	44	35	8.—	17.50	57	»	»	»	»	»
Novembre	29	»	37	8 —	»	»	»	»	»	»	»

existia; això pressuposaria que els preus d'abans tenien una justesa que estem lluny de concedir-los; tanmateix és indubtable que s'haurà de restablir més o menys un nou equilibri, ja sia a base de seguir

(1) Preu en pessetes, de la lliura a Londres, segons notes publicades per l'Institut d'Investigacions Econòmiques de Catalunya.

(2) Calculat a base dels preus a l'engròs, segons dades publicades per l'Institut esmentat.

(3) A partir del juliol del 1937 hi figuren els preus de taxa.

(4) Segons les bases del treball, vigents al Vallès.

pujant els rersagats fins a atrapar els avançats, ja sia al revés, reculant aquests per tal de situar-se al nivell d'aquells.

b) En segon lloc, perquè els preus consignats pels aliments per al bestiar presenten entre ells també augments molt diferents degut al fet que per fixar-los hi han concorregut criteris i circumstàncies molt diversos, amb la qual cosa s'han produït entre els preus dels elements que intervenen en el càlcul del cost de la llet nous desequilibris que tampoc no poden ésser més que transitoris. Els sots-productes industrials, per bé que en bona part són procedents d'importació, i per bé que no s'han arribat gairebé a trobar durant tot aquest temps en el mercat, les poques quantitats que n'han existit s'han venut a preus baixos perquè les vendes han estat controlades pels organismes oficials que volien imposar a tota costa (i sovint a costa de sacrificis econòmics) una política deflacionista. Els cereals secundaris, ordi, moresc i civada, han estat també taxats a preus baixos per tal que no desdissin del que s'havia volgut imposar al blat per respondre a la consigna del «pa barat», però així com per als pocs sots-productes industrials que estaven a mans d'escasses grans firmes, els preus s'han seguit més o menys amb fidelitat, per als cereals secundaris que estan en poder de pagesos dispersos, la cosa ha estat molt més difícil, i malgrat l'aparent interrupció de la carrera d'alça que es veu marcada en el gràfic, ha seguit fent-se de sota mà un tràfec ben important i a preus que segueixen la mateixa corba ascendent iniciada (1). Els fencs i les palles que no havien estat taxats

(1) Aquest fenomen s'ha produït amb més o menys intensitat segons les comarques.

A les comarques del Vallès, Osona, Gironès i l'Empordà, és on l'augment ha estat més fort. El moresc s'ha arribat a pagar pel desembre, a 450 ptes. els 100 kg.

La cosa té una explicació. Aquestes comarques constitueixen els principals consumidors dels cereals secundaris que es comercialitzen a Catalunya i que vénen a representar anualment:

	Producció catalana qqm	Quantitat comercialitzada procedent de			Total qqm.
		Catalunya qqm.	Resta d'Espanya qqm.	Estranger qqm.	
Ordi	1.500,000	500,000	150,000	150,000	800,000
Civada	450,000	—	—	—	200,000
Moresc	530,000	100,000	—	900,000	1.000,000

Els 500,000 quintars mètrics d'ordi català comercialitzat, provenen del Segrià, La Noguera, l'Urgell, les Garrigues, la Segarra, l'Anoia, el Barberà i l'Alt Camp. El poc moresc català objecte de comerç prové del Segrià i de les terres regables de Lleida.

Ara, amb la reducció important que ha experimentat l'oferta de la producció indígena i amb la supressió gairebé absoluta de les importacions, l'elevada de-

oficialment, s'han venut a un preu fixat per la F. E. S. A. C. (la qual ha tingut sempre un criteri menys restrictiu que les Conselleries) i per això acusen un augment sensiblement superior. Les vaques lleteres, per la seva part, són impossibles de taxar i el seu preu s'ha vist arrossegat pel de la carn, i per bé que la carn mantingués a l'escorxador de Barcelona un preu extraordinàriament baix, les vaques s'han cotitzat pel preu que pagaven els altres escorxadors que acceptaven els preus alts.

A part de tot això, cal fer observar que una política de preus no serà eficaç mentre i tant no afecti almenys tots els productes de primera necessitat, i això no s'ha fet per ara a casa nostra.

Es per aquest conjunt de motius que, tal com dèiem abans, no som gaire optimistes respecte a l'esdevenidor i a la durada dels preus comentats. Hem volgut, però, fer veure com de totes maneres havien estat estudiats amb tota cura.

BIBLIOGRAFIA

- (1) Llovet, Josep. «La producció de llet i de vaques lleteres a l'Empordà», Barcelona, 1934.
- (2) Rosell i Vilà, M. «El problema de les carns», Barcelona, 1924.
- (3) Laur, Ernst. «La Réorganisation de l'Agriculture Mondiale». Actes del XVI Congrès Internacional d'Agricultura, Budapest, 1934.
- (4) Beveridge, W. H. «British Food Control», Londres, 1928.
- (5) «Butlletí de l'Institut d'Investigacions Econòmiques de Catalunya».—«El futur del canvi de la pesseta», febrer del 1936, i «La depreciació de la pesseta», febrer del 1937.

RESUMEN

En este artículo, su autor comenta los precios fijados en Octubre de 1937 para la leche y productos derivados. Demuestra cómo el criterio que guió su fijación fué el de adaptarlos a los costos de producción respectivos. Expone sus reservas sobre la vigencia durante mucho tiempo de los mencionados precios a causa, sobre todo, del extraordinario movimiento de alza que sufren todos los productos agrícolas, pero hace constar al mismo tiempo cómo se tuvo en cuenta la posibilidad que ellos, de momento, durante su vigencia, contribuirían a estimular la producción, la conservación del ganado bovino lechero y la más completa utilización de los principios alimenticios contenidos en la leche.

manda de les comarques consumidores ha provocat una alça més accentuada que en altres llocs, alça que s'ha refermat més que enlloc, potser, a les comarques frontereres, que han vist simultàniament l'augment que sofrien els productes comprats als canvis de la Borsa negra.

SUMMARY

In the present article, its author makes some comments on the prices fixed in October 1937 for milk as well as for the products derived from it. He demonstrates that the criterion which guided their establishment was that of adapting them to the respective costs of production. He sets forth his reserves with respect to the possibility of the prices in question remaining in force over a long period, above all on account of the extraordinary rising movement which all agricultural products have undergone, but he makes clear at the same time that the possibility was taken into consideration that they, for the time being and during the period they are in force, might contribute towards stimulating the production or output, the preservation of bovine milk cattle and the most complete utilization of the nourishing principles contained in milk.